

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Eucharistiæ materia

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

2. De Eucharistia necessitate, & effectibus, actum est sub verb. *Communio- nis necessitas, & utilitas*. De suscipiente item Eucharistiam, actum est sub verb. *Communio- nis Dispositio*. Reliqua hic persequemur.

3. Infideles non obligantur ad sumptionem Eucharisticam, cum non sint, neque existunt in Ecclesia. Sanchez p. 8. tr. 7. resol. 81.

Lampadem accensam tenetur ante Sacramentum conservare. 4. Cui interest lampadem accensam ante Eucharistiam conservare, peccat mortaliter non conservando. Quinta. p. 9. tr. 6. res. 34.

E U C H A R I S T I Æ
Materia.

Eucharistia materia panis, & vini.

1. **M**ateria Sacramenti Eucharistia est panis, & vinum. Et panis quidem ex solo frumento. Et in Ecclesia Latina azymus, in Græca fermentatus. **¶** Quem morem tenentur tam Latini, quam Græci in suis Ecclesiis servare sub mortali: nec ab illo recedere possunt ex quavis magna causa: nam est usus rationabilis, publicus, in re gravissima. Et Pius V. in suo motu incipiente, *Providentia Romani Pontificis* anno 1566 revocat licentiam Græcorum celebrandi more Latino, & Latinorum celebrandi more Græco. Ita Villalobos tom. 1. tractat. 7. diff. 6. numer. 2. & alii contra Nugn. in 3. part. tr. 1. questio. 74. artic. 4. conclus. 6. At si Græcus peragraret inter Latinos, aut Latinus inter Græcos, ubi nullum est templum in quo servetur ritus nationis, quamvis servare possit proprium ritum, non tamen peccat se conformando Ecclesie, in qua versatur. Ubi verò esset templum nationis, teneretur servare proprium ritum. Ita Sylvius in 3. part. quest. 74. art. 4. Item non potest Latinus in templo Græcorum apud suos consecrare in fermentato, aut Eucharistiam ex fermentato Latinis distribuere, nam hoc privilegium non est locale, sed personale solis Græcis concessum. Ita Suar. in 2. part. tract. 3. disp. 4. sect. 3. Ex quibus refellendus est

Summa Diana.

Ledesma, dum ait, Græcum transeuntem per Ecclesiam Latinam, teneri in azymo consecrare, part. 3. tractat. 6. resolutione 99. Et quidem consecrari potest panis in minimâ quantitate quomodo sit sensibilis, ut docet Lessius in 3. p. q. 74. art. 2. dub. 1. cum 45. Doctoribus; quia talis particula est demonstrabilis per nomen hoc, & est verè panis sufficit tamen si sit sensibilis respectu aliorum; etiam si sit insensibilis respectu consecrantis. p. 1. tr. 6. res. 76.

2. **¶** Vinum autem esse debet ex vite. **¶** Et si sit congelatum, ut sæpius contingit in Germania, validè consecratur: non tamen licitè. Prima pars probatur, quia vinum per congelationem non corrumpitur quoad substantiam; & in potentia potabile remanet: quia liquefieri potest & sumi. Neque hoc Sacramentum consistit in usu sicut Baptismus, sed conservatur, ac proinde non est necesse, ut vinum sit formalitè potabile dum consecratur, sicut debet esse fluxibilis aqua, dum quis baptizatur. Ita Sa. verb. *Missa*, num. 2. citantur pro hac sententia 42. Authores part. 11. tract. 1. resolut. 17. Contraria nihilominus manet probabilis, & eam tenent Carumel. Ledesma, Henric. & Lessius *ibid.* contra Nugn. artic. 2. Secunda pars probatur, quia est materia aliquatenus dubia, & saltem non ita apta. Ita Coninch de Sacrament. quest. 74. artic. 5. num. 27 contra Fagundez pr. 3. lib. 2. cap. 3. numer. 10. Si tamen solveretur; puto probabile esse, quod licitè consecraretur, quamvis deberet aliud consecrare, idque omninò suadendum esset, cum commodè posset, ut observat Suar. disputat. 45. sect. 1. Cæterum sicut vinum congelatum, validè consecratur, ita si consecratum congelatur, non desinit esse consecratum. Ideò monet Missale Romanum, debere liquefieri, & sumi, quod & docet Laym. lib. 5. tractat. 4. cap. 2. numer. 6. contra Alanum lib. 1. de Eucharist. cap. 11. part. 3. tract. 6. resolut. 100. Sed quid dicendum de uno misto Hispanorum, quod ipsi vocant *Hipochrasso*? Potestne consecrari? Respondet Ledesma tom. 1. de Euchar. cap. 4.

Vinum debet esse ex vite.

Et si sit congelatum est materia sufficiens.

Sed non conveniens.

Quid de hypo- chrasso Hispanorum?

X X

conclus.

conclus. 15. quod si admistio sit tanta, aut coctio talis, ut vinum corumpat, consecrari non potest. An verò corumpatur, standum esse experientia sensuum, & prudentum iudicio. Cæterum sacrilegium esse consecrare in his materiis dubiis. *ibidem. §. Sed quia.* Quod ultimum docent Villalobos *diff. 5. numer. 5.* & Fagundez *lib. 3. cap. 1. numer. 17.* etiam in casu necessitatis: quia hoc Sacramentum vel non est necessarium necessitate medii, vel non, nisi cum debite & reverenter haberi potest, *ibid. resol. 95.* in fine.

Et an liceat aliquando consecrari in materia dubia.

Vino admisceri debet modicum aquæ, sub mortali.

Non tamen addo modicum.

Quia non

prius convertitur in vinum quam in sanguinem.

3. Vino admisceri debet modicum aquæ elementaris ex præcepto Ecclesiæ. Quod præceptum, quamvis versetur circa parvam materiam, obligat sub mortali, quia materia illa modica est magna significativè. Ita Lugo *de Euchar. disput. 15. sect. 2. num. 22. part. 5. tractat. 5. resolut. 56.*

4. Porro quamvis aqua adhibenda sit multo minor vino, non debet tamè Sacerdos esse multum scrupulosus, ut unâ guttula effundat, sic enim, ut advertit Layman. *l. 5. tit. 3. c. 2. num. 9.* euenire poterit, ut sensu de se nihil effundatur. Qui addit, addi posse decimam, vel octavam partem quantitatis vini. Et ratio est, quia aqua non prius converti debet in vinum ut convertatur in sanguinè, sed convertitur in sanguinem immediatè. Ita Arelius *disput. de aqua transmut. in sacrif. Missæ cum aliis, & novissimè Lugo disput. 3. sect. 4. n. 48.* contra Suarez ubi *suprà sect. 4. & alios part. 3. tractat. 3. resolut. 49.* & *part. 5. tractat. 5. resolut. 56. §. Notandum.*

Alii dicunt, prius converti in vinum.

A quibus, si ter aliquis, An, si aqua convertatur in vinum in ipsa consecratione post prolationem pronominis Hic, & ante prolationem aliorum verborum, remaneat consecrata? Suarez ibi, negat: quia illud convertitur in sanguinem, quod significatur per pronomen Hic, at hoc pronomen non potest significare vinum, quod nondum est in rerum natura,

immò nec illud, quod non est præsens, unde si aliud vinum apponeretur in Calicem post prolatum pronominè, *Hic, tunc* non consecraretur. Sed Nugn. ubi *suprà Nugnus affirmat. 8.* in fine affirmat: quia intentio ministri refert pronomen *Hic* ad significandum illud vinum, quod erit præsens in instanti transubstantiationis (†, quod est ultimum intrinsecus totius formæ, vel primum extrinsecum post illa. †) Adde, quod, dum profertur pronomen *Hic*, talis materia est præsens moraliter, quia mox erit præsens, & quod parum distat nihil distare videtur. Quidquid autem fit, an vinum de novo additum consecraretur, est dispar ratio in casu nostro: nam illud foret præsens per accidens, hoc verò per se. *part. 3. tractat. 4. resolutione 49. §. Sed hic.*

6. † Præterquam quod materia consecranda sive panis, sive vinum, debet esse præsens debet etiam esse certa ex intentione consecrantis: nam illa materia cōsecratur, quam intendit minister. Et intendit Minister quodammodo sit intentio, & quæ requiratur ad validè consecrandum, dicemus, cum de omnibus Sacramentis *vide, si Sa. verb. Sacramentum numer. 6.* Hic verò *crista ferat in particulari. † Quæres primò: An Particula, vel Hostia, quas quis, in scio Sacerdote consecrandas apponeret in Corporali, remaneret consecrata? Et respondeo negativè: quia non potest præsumi, intentionem celebrantis esse, consecrandi materiam, quam nescit, sed solum consecrandi illam materiam, quam tempore consecrationis tenet manibus, vel, quæ est in Calice, quæ nimirum intentio includitur in voluntate celebrandi. Si verò alia est consecranda, debet esse cognita Sacerdoti, quia voluntas nõ fertur in omninò incognitum. Ita Coninch *in 3. part. quest. 47. artic. 2. dub. 3. num. 39.* & DD. communiter, *part. 9. tract. 8. resolutione 68.* Et *§. Sed hoc.* Sed Nugn. *artic. 2. diff. ultim.* putat, fore consecratas: quia intentio Sacerdotis ex euntis ad celebrandū præsumitur pia: an autem sit pia, sic debet interpretari posse: *Volo consecrare istam Hostiam, quia credo istam solam futuram præsen-**

Quævis Natus dicat, fore consecratas.

presentem: si tamen alia praesens erit, mea intentio est illam consecrare. Quae omnia oportet non exprimere, quia virtualiter includuntur in religiosa intentione consecrandi, si non habuit determinatam intentionem consecrandi istam solum. Quae opinio an sit tenenda, alibi videant. *part. 2. tractat. 17. resolutione 19.*

Sed ego contrariam teneo, etiam si Sacerdos in Sacrificia habuisset intentionem consecrandi particulas.

7. Sed quid, si Sacerdos habuit in sacrificia, intentionem consecrandi Particulis: illas autem tempore consecrationis non videt, quia sacrificia posuit illas in cornu Epistolae, & non super aram? Respondeo etiam cum Suarez *disputation. 43. sect. 6.* non remanere consecratas, quia nec Sacerdotis, nec Ecclesiae intentio est consecrare Particulas in loco indecenti, & extra corporale, quod advertenter sine peccato non fieret. Et ita novissime docet Mercerus *de Sacrament. question. 74. articul. 2. numer. 3.* Sed Gamachus in *3. part. question. 74. cap. 4. fol. 343.* contrarium docet: quia Sacerdos verè habuit intentionem consecrandi Particulas, neque hanc intentionem revocavit. Cum igitur materia sit apta, & sufficienter praesens, & ex alia parte verba sine restrictione prolata sint, nec intentio desit, ad illarum consecrationem nihil deest, & quamvis Sacerdos advertens, Particulas esse extra aram, nolisset illas consecrare tamen revera non habuit hanc intentionem, immò habuit contrariam; nimirum consecrandi Particulas ferendas. Quae ratione verè consecrat, quod putans, se esse in gratia, profert verba, & c. quamvis sit in peccato: cum certum sit, quod si ille habuisset peccati notitiam nolisset consecrare. Igitur hic Doctor monet, tales Particulas reverenter habendas esse, & quia res non caret difficultate, non sumendas, aut distribuendas seorsim, sed simul cum aliis certis. Sed absque ullo dubio hanc sententiam docet Praepositus in *3. part. question. 74. artic. 2. dub. 3. num. 19.* quam ego non audeo damnare tamquam improbabilem, *part. 3. tract. 6. resol. 103. & part. 5. tract. 14. resolutione 109.* Adverte

Quamvis contrariam sententiam non damnem.

Certum est autem remanere consecratas Particulas in pyxide clausas.

autem quod si pyxis cura particulis posita super corporale tempore consecrationis non aperitur, Particula nihilominus remanent consecratae secundum omnes. *p. 3. tr. 6. resol. 103. in fine.*

8. Quares secundò: an si Sacerdos habeat in manibus duas Hostias quas consecret putans esse unam, nihil determinando, utraque remaneat consecrata? Respondeo affirmative. Ita Mercerus, *ubi supra, & alii communiter, p. 5. tr. 14. resol. 19. §. Advertendum.*

Et ambas et fias, se duas haberes Sacerdos in manibus unam existimans.

9. Quares tertio: an guttae vini, quae sunt in Calice separatae ab eo, quod est in fundo, remaneant consecratae? Respondeo negative: quia communis, & optima intentio Ecclesiae est, consecrare omnem liquorem consecrabilem, qui continetur in Calice per modum unius continui. Et hoc significare intendit per particulam, *Hic.* Ita Laymann *lib. 5. tractat. 4. cap. 2. num. 14.* & alii contra Bonac. *de Sacrament. disputat. 4. quest. 2. punct. 6. numer. 7.* Coninch *dub. 3. num. 13.* distinguit, & remanere consecratas inquit illas guttulas, quae reliquo liquori proximè adhaerentes cum illo facile commiscuntur, non autem reliquas. Sed hoc difficultatem habet secundum Laymann: quia determinari non potest, quanta debeat esse talium guttarum propinquitas: & consecratio sicut reliqua Sacramenta, pendere non potest in sui veritate ex futuro eventu contingente. *part. 2. tractat. 17. resol. 16. & part. 3. tract. 4. resol. 32.*

Guttavi separatae, quae adherent continenti, non consecrantur.

Quamvis aliter sentiant.

10. † Materia tandem consecrari non potest, nisi iuxta ritum Ecclesiae. Unde primò non potest consecrari, nisi sit oblata. † Sed quid si post oblationem offeratur Sacerdoti Particula consecranda? Respondet Bonacina *quaest. ult. punct. 2. num. 6.* consecrari non posse. Sed Gauant. *comm. ad rubr. Miss. rom. 1. part. 2. tit. 10. n. 19.* probabiliter putat, mentaliter offerri posse, & postea consecrari, dummodo allata fuerit ante praefationem. Magis amplè loquitur Possévinus *de offic. Curati cap. 2. numer. 7. part. 1. tractat. 24. resol. 71.*

Si offeratur Sacerdoti Particula oblata post oblationem, potest illam mentaliter offerre, & consecrare.

11. † Secundò consecrari non potest panis,

Et secluso

scandalo, Sa-
cerdos defici-
ente Hostia,
potest conse-
crare cum
particula.

Non potest
consecrari in
hostiis rubeis,
quibus obsi-
gnantur
littera.

Licet quidem
in succo elici-
to ex uvis
passis.

Offa panis
& similia no-
sunt materia
consecratio-
nis.

Nec Amyli
est aptama-
teria.

panis, nisi more euitunque (Ecclesiæ
solito formatus. Et ad Missam in nostris
partibus adhiberi debet Hostia magna,
non Particula. † Quod si in aliquo cam-
po non inueniretur Hostia, adhiberi
posset Particula in Missa privata, & se-
creta, etiam in die profesto, cessante
scandalo. Ita Marchantius tom. 4. c. 5. q. 3.
cas. 6. p. 5. tr. 13. ref. 80.

12. Petes primò, an Hostiæ rubeæ,
quibus litteræ aliquando obsignantur,
sint materia Sacramenti Eucharistiæ?
Negat Lugo de Sacrament. Eucharistiæ di-
sputat. 4. sect. 1. num. 4. & revera ab hæc
opinionem non est recedendum, quia ta-
les Hostiæ non videntur, nec sunt panis
usualis, & ad hanc rem moralem, ut op-
timè observat Raphaël Averfa de Sacra-
ment. Eucharistiæ q. 2. sect. 3. potius attendi debet
conditio materia usualis ad cibum ho-
minem, quam ratio Physica specificæ
quidditatis. p. 7. tractat. 13. resol. 8. §. qua-
rto secundo.

13. Petes secundò: An succus elicitus
ex uvis passis, sit in Sacramento Eucha-
ristiæ materia consecrabilis? Affirmati-
vè respondet Amicus in Cursu Theolog.
tom. 7. disput. 16. sect. 3. n. 34. quia talis
succus est vinum, eoque perfectius,
quod ab aqueo humore perpuratus,
part. 7. tra. 12. resol. 8. Offa panis po-
sita in vino non est materia utriusque
consecrationis. Cardinal. de Lugo part.
9. tractat. 8. resol. 65. Sic etiam panis
effectus aqua maris, quæ naturalis est,
materia est consecrationis; secus effe-
ctus ex aqua rosacea, quæ est artificialis,
vel ut dicitur (Pan cotto) non sunt ma-
teria consecrationis. part. 9. tractat. 9. re-
sol. 58. Nec Amylum esse materiam
aptam Eucharistiæ dicendum est cum
communi, cum neque panis usualis ex
Amylo conficeretur. Et si contrarium
seaserint Palud. Heniquez, Ca-
jetan, & putet probabile A-
dam Tannerus. part. 10.
tractat. 6. resol. 38.

14. Petes primò: An hæc forma, Hæc
est caro mea, pro consecratione Hostia
in consecra-
tione Hostia
rubeis de Sacrament. quest. 78. artic. 2. quia adhiberet
caro minus significat quam corpus. Hoc hanc formam
enim significat constatum ex carne, ossi (Hæc est caro
mea)
bus, nervis, &c. Et in hæc omnia conver-
titur panis, non solum carnem. Sed
Granado in 3 part. contro. 6. tractat. 8.
disputat. 5. num. 5. & alii affirmant: quia
Christus Dominus ad significandum
corpus sæpè usus est nomine carnis
Joan. 6. Qui manducat meam carnem.
Caro mea verè est cibus, &c. Et sanctus
Cyprianus testatur, Christum in supra-
dicta forma consecrasse. Quamvis au-
tem corpus significet aliquid præter car-
nem, tamen caro, sumi sæpè solet pro
corpore.

E V C H A R I S T I Æ
Forma.

14. FOrma consecrationis Hostiæ hæc Forma Con-
secrationis, Hoc est enim Corpus meum. Calicis verò, Hic est enim Calix Sanguinis mei. Particula enim non est de
essentia. Ac proinde, qui illam omitte-
ret, non peccaret mortaliter, nisi id fa-
ceret ex contemptu, aut cum scandalo:
Imò Cabrera in 3. part. quest. 60. art.
8. disputat. 2. num. 2. putat, quod, etiam, Particula e-
si accedat contemptus, sistens intra nim non est
limites levitatis materia, adhuc est so- de essentia.
lum peccatum veniale: quia contem-
ptus divina legis in materia levi non
est peccatum grave. part. 2. tractat. 17. Et omittit
resolut. 14. & part. 5. tractat. 14. resol. potest sine
78. §. Notandum est. Idem dic, si sacer- mortali.
dos diceret. Hic est calix, & pro X. utendo,
nam conficeret Sacramentum: quia sal-
varetur significatio substantialis: quam-
vis enim in rigor vox Calix, habeat a- At si accedat
liam significationem à voce Calix, tamen contemptus
ex ipso actu, & forma consecrationis si- Vide.
gnificat Calicem. Eadem ratione docuit Si Sacerdos
D. Thomas 3. p. q. 60. art. 3. ad 3. validum dicat Calix
esse Baptismum collatum in nomine Pa- pro Calix,
tria, Filia, &c. Ita Pitigian. in 4. dist. 3. q. 2. consecrat.
articulo 14. resolutione 14. citat. §. quoad
secundum.

15. Petes primò: An hæc forma, Hæc
est caro mea, pro consecratione Hostia
in consecra-
tione Hostia
rubeis de Sacrament. quest. 78. artic. 2. quia adhiberet
caro minus significat quam corpus. Hoc hanc formam
enim significat constatum ex carne, ossi (Hæc est caro
mea)
bus, nervis, &c. Et in hæc omnia conver-
titur panis, non solum carnem. Sed
Granado in 3 part. contro. 6. tractat. 8.
disputat. 5. num. 5. & alii affirmant: quia
Christus Dominus ad significandum
corpus sæpè usus est nomine carnis
Joan. 6. Qui manducat meam carnem.
Caro mea verè est cibus, &c. Et sanctus
Cyprianus testatur, Christum in supra-
dicta forma consecrasse. Quamvis au-
tem corpus significet aliquid præter car-
nem, tamen caro, sumi sæpè solet pro
corpore.

Respondet
consecratio-